Transport

128. **Rail Balticu valmisehitamiseks 2030. aastaks** tuleb raudtee ehituseks kindlustada piisav **ELi rahastus** ning põhitrassi ehitamise kiire tempo.

129. ELi piiriüleste transpordi-, energia- ja sidevõrkude rajamist **võimaldav keskne ELi toetusinstrument peab jätkuma** ka järgmisel Euroopa Liidu pikaajalisel eelarveperioodil.

130. Euroopa kaitsevõime tugevdamiseks on oluline **sõjalise mobiilsuse edendamine ja rahastamine** ning transporditaristu ehitamine vastavaks nõuetele, mis võimaldavad raske sõjatehnika ja varustuse kiiret liikumist kriisiolukorras.

131. Oluline on edendada transpordisektoris **ühtsete digitaalsete lahenduste** kasutuselevõttu, mis vähendab ettevõtete halduskoormust ja hõlbustab kombineeritud transpordi arendamist. 2027. aastal Euroopas kasutusele tuleva **elektroonilise kaubaveoteabe vahetamise süsteemi** võimalusi tuleb rakendada nii maismaatranspordi, lennundus- kui ka merendussektoris, et tagada sujuv andmevahetus.

132. Euroopas tuleb leevendada nõudeid alternatiivkütuste taristu määruses seatud **elektriraskeveokite laadimistaristu rajamiseks** ning tähtaegade edasilükkamiseks 5 aasta võrra.

133. Eesti väga väikese liiklussagedusega teelõikudele on vaja kindlustada **erand üle-euroopalise transpordivõrgustiku (TEN-T) põhivõrgu väljaehitamise nõuetest** 2030. aastaks.

134. **Lennundussektori riigiabi reeglid** peavad võimaldama Euroopa Liidu äärepoolsete liikmesriikide lennuühendusi ja lennujaamu turutõrke korral senisest **kiiremalt ja suuremas mahus toetada**. Seejuures peab saama toetada ka vähese asustusega piirkondade **lennujaamade tegevuskulude katmist. Rahvusvaheliste avaliku teenindamise kohustuse (PSO) liinide** avamiseks Euroopa Liidu piirialadel tuleb **kiirendada menetlusprotsesse**, kehtestades PSO menetlusele kuni kahekuulise tähtaja.

135. **ELis tuleb säilitada meretööstuses tootmine ja innovatsioon**. Kehtestada on vaja Euroopa laevaehituse pakkumis- ja hankemenetlustes nõuded, mis **tugevdavad Euroopa tootmisvõimsust**, tagades samas vastavuse rahvusvahelistele kaubandusreeglitele. Hankeprotsesside kiirendamiseks tuleb rakendada suuremahulistes (üle 3 miljoni euro maksumusega) riigihangetes nn valget nimekirja, kuhu kuuluksid tausta- ja nõuetele vastavuse kontrolli läbinud ettevõtted.

136. Euroopa Majanduspiirkonnas tegutsevate **laevaomanike ja operaatorite topeltmaksustamise vältimiseks** seoses globaalse süsinikumaksu kehtestamisega merenduses tuleb üle vaadata asjakohased ELi õigusaktid, sealhulgas heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldumine merendussektorile ja RefuelEU määrus.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 19.06.2025